

Jan 13, 2020 8:49 PM

'Bouw tien kerncentrales in Nederland' | Binnenland | Telegraaf.nl

PREMIUM | Het beste van De Telegraaf

Voormalig windmolenadept komt met ommezwaai

'Bouw tien kerncentrales in Nederland'

Door **EDWIN TIMMER**

19 okt. 2019 in BINNENLAND

Michael Shellenberger geloofde ooit in windenergie, maar richt nu al zijn pijlen op kernenergie. „Tien reactoren in Nederland zijn genoeg om al jullie stroomvoorziening CO2-vrij te maken.”

© AMAURY MILLER/ GETTY IMAGES

Lees voor

AMSTERDAM - In 2008 benoemde Time Magazine hem tot 'Held van het Milieu'. Zijn strijd voor hernieuwbare energie werd omarmd door Barack Obama en leidde tot een subsidie-infuus van 150 miljard dollar voor Amerikaanse windmolens en zonneparken. Maar trots voelt Michael Shellenberger allang niet meer. Als het aan de Californiër ligt, bouwt Nederland tien kerncentrales en zweren we wind en zon voorgoed af. „Ik bepleit een wereldwijd moratorium op nieuwe windparken.”

„Ik stapte uit het vliegtuig en zag op Heathrow een enorme BP-reclame met zonneparken verspreid over een merengebied. Ik dacht: 'Erger dan dit kan niet'. Het idee om toekomstig elektronisch afval, want dát zijn die panelen, zo neer te leggen dat insecten, vogels en zonlicht het oppervlaktewater niet meer kunnen bereiken... Hoe kun je dit in hemelsnaam zien als duurzame energie?”

Ziggo Alles-in-1

Eerste
6 maanden

49⁵⁰
p.m.

Stap nu over

Op de Dam klinkt vandaag een ander protest. Geen klimaatjeugd die zich vastlijmt aan de straat uit angst voor het einde van de wereld. Wel betogers die demonstreren vóór kernenergie. *Stand up for Nuclear* (Sta op voor Nuclear) vindt plaats in 30 wereldsteden tegelijk. Uranium is, zeker in de ogen van Michael Shellenberger, de schoonste energiebron op aarde.

De oprichter van de Amerikaanse denktank *Environmental Progress* is misschien 's werelds grootste voorvechter van kernenergie. Tien jaar geleden viel hij van zijn geloof in wind en zon als energiebron. „Het probleem van de onbetrouwbare energietoevoer is onoplosbaar”, zegt hij op bezoek in Nederland. Vrienden van vroeger zijn nu zijn grootste tegenstanders. Want de *dark greens*, zoals hij orthodoxe groene denkers als Greta Thunberg betitelt, wijzen kernenergie nog het felst af.

U was niet van jongs af aan fan van kerntechnologie.

„Begin jaren tachtig was ik heel bang voor nucleaire oorlog. Ik herinner me een tv-programma waarin kinderen in een klaslokaal verdampen bij een nucleaire aanval. Dat was heel traumatiserend. En toen ineens, in 1989, verdween het risico op die allesverwoestende oorlog. Al snel voelde ik me aangetrokken tot klimaatverandering. In de psychologie heet dat *displacement*; projectie van dezelfde angst op iets anders. Dat zie je bij veel mensen. De vrees voor een nucleair Armageddon is ingeruild voor de klimaat-apocalyps.”

Dus u werd milieuactivist?

„Ik was in 1992 bij de VN-klimaatconferentie in Rio. Later deed ik campagnes voor Greenpeace en de Sierra Club. Vanaf 2001 vocht ik voor hernieuwbare energie. Ik wist eigenlijk niet waarover ik praatte, maar net als iedereen op links wist ik zeker dat dit de toekomst was. We lobbyden hard voor een groene New Deal. Obama omarmde onze plannen in 2007. Tussen 2009 en 2015 investeerde zijn regering 150 miljard dollar in biobrandstoffen, elektrische auto's en windmolens.”

Was het uw grootste succes als milieubeschermer?

„Terugkijkend voel ik weinig trots. Dat heb ik wel om de redding van de laatste onbeschermden *Redwoods*. Een bos vol kustmammoetbomen die wel tweeduizend jaar worden en behoren tot de hoogste ter wereld. Tussen die bomen staan is als een kathedraal betreden; stil, oud en imponerend. Het voelt heiliger dan de oudste kerken in Europa. En het lukte zelfs om het bosgebied te vergroten.”

150 miljard lospeuteren is ook niet niks.

„We stuiten al snel op de problemen van hernieuwbare energie. De enige manier om een aanzienlijk deel van je stroom uit wind en zon te halen, is door gebruik van waterkracht of gas. Vandaar die BP-reclame. Grootschalige opslag in batterijen is veel te duur. De introductie van wind en zon in een stabiel stroomnetwerk, creëert door haar pieken en dalen slechts chaos en hogere kosten.”

Toch klinken wind en zon milieuvriendelijk.

„De energiedichtheid van de brandstof bepaalt de invloed op de omgeving. Hoe hoger de concentratie energie, hoe minder ruimte er nodig is. In Californië hebben zonnepanelen 450 keer zoveel land nodig om dezelfde energie op te wekken als een kerncentrale. Als ik dit waterflesje vul met uranium, heb jij genoeg energie om je hele leven een westers leven te leiden.”

Wat is die grotere milieu-impact?

„De milieueffecten van wind- en zonneparken zijn veel groter dan we tot nu toe erkennen. Er was al anekdotisch bewijs dat wieken van Duitse windmolens twee keer per jaar moeten schoongemaakt van insectenaanslag. Dit jaar legde Franz Trieb de link tussen afstervende insectenpopulaties en windparken. En dan zijn er nog de roofvogels; sperwers sterven tussen draaiende wieken.”

In Nederland vrezen omwonenden horizonvervuiling, geluidsoverlast en gezondheidsklachten door laag bromgeluid.

„Precies. En die groeiende weerstand heeft er in Duitsland voor gezorgd dat er dit jaar amper windmolens zijn bijgebouwd. De windindustrie verloor 20.000 banen. Wij vinden dit als *Environmental Progress* zo belangrijk dat we anti-windgroepen steunen. Ik bepleit een wereldwijd moratorium op nieuwe windparken. Tot het effect duidelijk is op leefgebieden van vogels.”

Volgens de windlobby doden huiskatten meer vogels.

„Dat is een sinistere leugen. Alsof die huismus in de bek van je kat evenveel ecologische waarde heeft als de sperwers, uilen, arenden en condors die zich te pletter vliegen tegen molenwieken. Roofvogels leven langer, vermenigvuldigen zich langzamer en zijn vaak toch al bedreigd.”

Kernenergie is wél veilig?

„Het is de veiligste en meest betrouwbare wijze van stroom opwekken. Het veroorzaakt geen lucht- of waterverontreiniging. Terwijl het verbranden van biomassa en fossiele brandstoffen jaarlijks zeven miljoen slachtoffers eist. Het enige ernstige incident met kernenergie was Tsjernobyl. Dat kostte 200 slachtoffers. Vorig jaar stierven in de VS vierduizend mensen aan auto-ongevallen wegens het staren naar smartphones.”

Volgens de Duitse denktank DIW kan kernenergie financieel niet uit.

„Onzin. Neem Frankrijk en Duitsland. Fransen betalen iets meer dan de helft voor elektriciteit dan Duitsers en de Franse CO₂-uitstoot van hun stroomproductie is slechts 10% van de Duitse uitstoot. Duitsland haalt 37% van zijn elektriciteit uit hernieuwbaar, Frankrijk krijgt 75% uit kernenergie. Als kernenergie zo duur zou zijn en hernieuwbaar zo goedkoop, waarom betaalt Duitsland dan twee keer zoveel voor energie die tien keer zo vuil is?”

Waarom heeft hernieuwbaar toch de overhand?

„De enige reden waarom de windindustrie hiermee wegkomt, is omdat velen het bedrieglijke idee slikken dat windenergie dichterbij de natuur staat. Terwijl uranium net zo natuurlijk is als wind of zonlicht.”

Juist de groenen wijzen nucleair het felst af.

„Als ik tegen Greta Thunberg zeg: 'Ik waardeer je passie. Jij wilt dat iedereen veganist wordt, dat niemand nog vliegt of autorijdt. Maar waarom gebruiken we dan geen kernenergie? Dan daalt de CO₂-uitstoot razendsnel, ook als we blijven vliegen en vlees eten. Dan roept zij heel hard 'Nee!' Nucleaire energie berooft de *dark greens*, de orthodoxe groene kousenkerk, van hun rationele basis om te moraliseren.”

Hoe bedoelt u?

„Waarom moraliseren mensen? Om zich superieur te voelen. Daartoe is een externe autoriteit nodig die dat bevestigt. Tot de 19e eeuw was dat God. Ik ben beter, want ik bid en ga vaker naar de kerk. Nu is het de 21e eeuw, en voor de groenen is natuur de nieuwe autoriteit. Het medium is de priesterklasse van klimaatwetenschappers. Dus mag Greta spreken bij de VN en voelt links zich ver verheven. Maar dan moeten ze wel kernenergie afwijzen, anders valt de basis weg onder hun wereldbeeld.”

Wat vindt u van de Zweedse klimaatspijbelaar?

„Greta is de wedergeboorte van Al Gore. Als Gore Mozes was, is zij een soort Jeanne d'Arc. Het beste antwoord op Greta zag ik in een serie foto's op Twitter. Twaalf kinderen uit India, Pakistan, Afrika en Latijns-Amerika. Greta als nummer twaalf. Ieder kind werkt; op het land, op straat en in de fabriek. En dan de boze Greta bij de VN. Met eronder de tekst: wie van deze kinderen denkt dat ouderen haar toekomst stelen?”

Hoe bang bent u nu voor klimaatverandering?

„Ik ben niet langer apocalyptisch over het klimaat. Het is niet het einde van de wereld. Het is een probleem over misschien honderd jaar. Maar als je begrijpt hoe langzaam de overgang gaat naar een andere energiebron, dan krijg je toch haast. Energiecentrales zijn ontzettend duur, net als de exploratie van oliebronnen, investeringen zijn voor de lange termijn. Daarom moeten we nu kiezen voor kernenergie.”

Nucleair gaat niet snel genoeg, stelden onze klimaattafels.

„Traagheid is een illusie. 'Ik leg binnen één dag zonnepanelen op mijn dak. Een kerncentrale bouwen kost tien jaar', hoor ik dan. Ja, maar na tien jaar heb je energie voor miljoenen mensen. Gedurende vele decennia. Tien reactoren in Nederland zijn genoeg om al jullie stroomvoorziening CO₂-vrij te maken. En je houdt genoeg elektriciteit over voor alle auto's en lichte trucks. Om te beginnen is er plek bij Borssele.”

Nederland moet tien reactoren bouwen?

„Absoluut, dat is het allerbeste. Er zullen zeker verliezers zijn. De wind- en zonne-industrie verliest haar subsidies. Veganisten kunnen geen vingertje meer opheffen. Boeren missen extra inkomen. Hernieuwbare energie is een ruif waaruit grote groepen eten. Nucleair maakt samenlevingen rijker, omdat het dit soort profiteergedrag uitsluit.”

Wat hoopt u voor de toekomst?

„Ik zie graag een nieuwe milieubeweging. Gematigd in plaats van apocalyptisch. Vóór kernenergie. Een gematigd utopia, een groenere en rijkere wereld: meer inspiratie heb ik niet

nodig. Als je je alleen goed voelt door neer te kijken op anderen – omdat ze vlees eten, vliegen of autorijden – dan is er iets anders mis met je. Die zielen smart moet je op een andere manier genezen.”

Dagelijks tijdens de lunch het laatste nieuws in je inbox?

[Aanmelden](#)

Uitschrijven kan met 1 klik

BEKIJK MEER VAN

[human interest +](#)[politiek +](#)[natuurlijke hulpbronnen +](#)[kernenergie +](#)[Michael Shellenberger +](#)[Barack Obama +](#)[Nederland +](#)[Duitsland +](#)

Door **EDWIN TIMMER**
Verslaggever

HET BESTE VAN DE TELEGRAAF

PREMIUM 20:38 | Financieel

Taiwanezen weerstaan druk machtig Peking

PREMIUM 20:27 | Binnenland

Nederlanders op Filipijnen wachten op 'grote klap'

PREMIUM 19:50 | Binnenland

Nabestaande: 'Laat weten of je donor wilt zijn'

PREMIUM 19:02 | Binnenland

Henny (72) won al bijna 60 rechtszaken tegen Den Helder

GERELATEERDE ARTIKELEN

PREMIUM 19:50 | Binnenland

Nabestaande: 'Laat weten of je donor wilt zijn'

16:22 | Buitenland

Opvallende waarschuwing Yamaha: klim niet als Carlos Ghosn in koffer

PREMIUM 14:29 | Binnenland

Verslavingsartsen: 'Leer patronen doorbreken'

VERDER IN HET NIEUWS

aanbevolen door

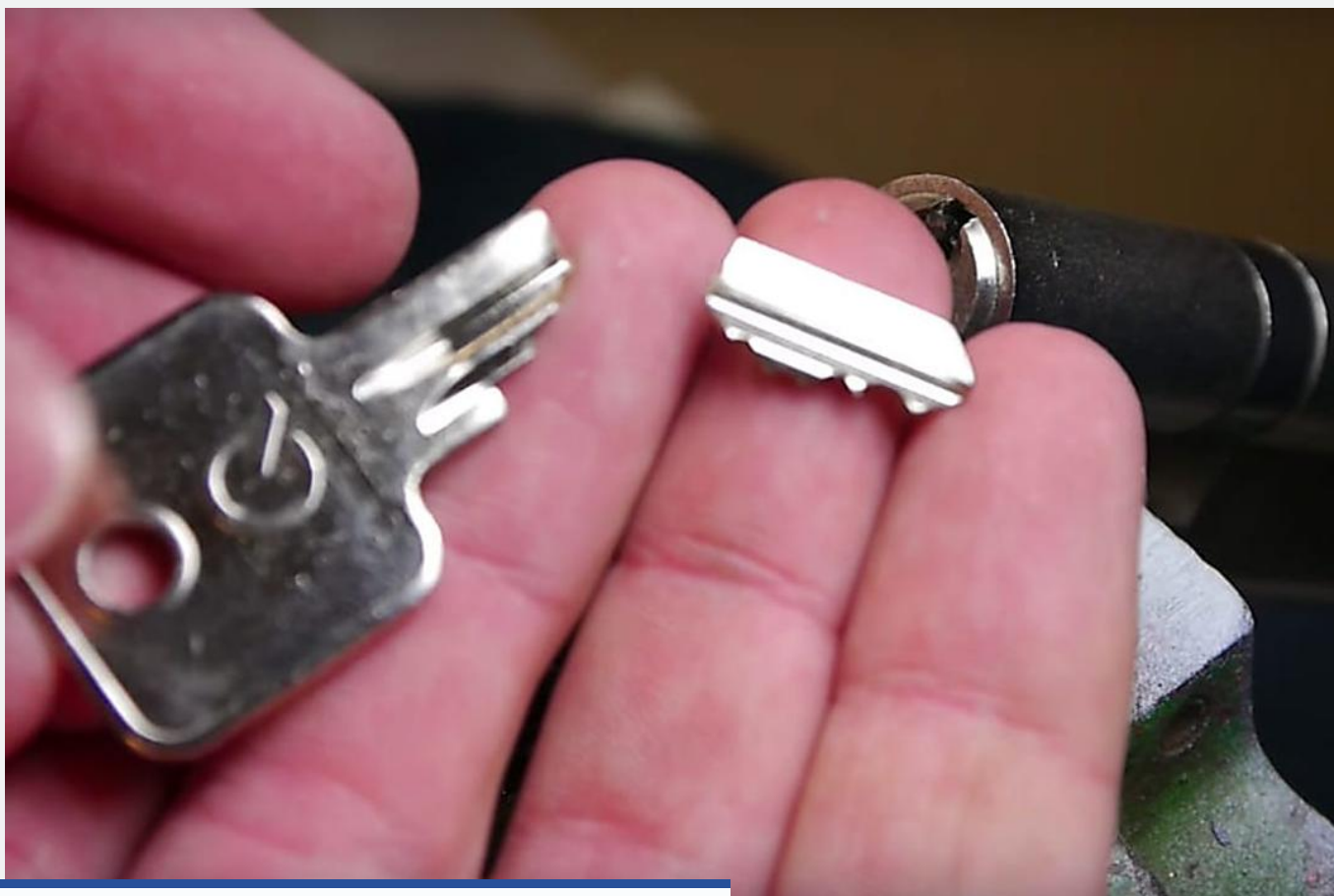

Tennis

Michaëlla Krajicek deelt pikante vakantiekiekjes

ADVERTENTIE

[MENU](#)

De Telegraaf

[Abonneer](#)

m zullen u misschien verbazen

Nieuws

Aart Staartjes (81) overleden aan gevolgen auto-ongeluk

ADVERTENTIE

loanshelper.info | Sponsored Listings

Zonder schuldgevoel lenen! | Vind de beste leningen en laagste rente

Nieuws

Entertainment

Vrouw

Wat U Zegt

Sport

Financieel

Lifestyle

Partnercontent

Abonnementen

Deals

Werken bij

TMG sites

Service

Adverteren

Contact

Apps

Lees de krant

Download onze apps

Dagelijks tijdens de lunch het belangrijkste nieuws in je inbox?

Aanmelden

Uitschrijven kan met 1 klik

De Telegraaf

© 2020 TMG Landelijke Media B.V., Amsterdam. Alle rechten voorbehouden.

[Gebruiksvoorwaarden](#)

[Privacy](#)

[Cookies](#)

Versie: 2.3.74.119876